

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenš nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Jugoslavija pozdravlja tretjega kraljeviča Odisejada španskih letalcev

Radostna vest o rojstvu tretjega kraljeviča je bila sprejeta po vsej državi z največjim navdušenjem — Vlada pripravila obširen ukaz o amnestiji

Pogrešane španske prekoceanske letalce so rešili Angleži. — Teden dni na morskih valovih — Vsi ponesrečenci zdravi.

Ljubljana, 1. julija. Vest o rojstvu tretjega kraljeviča na Bledu je radostno odjeknila po vse državi, zlasti pa med Slovenci, ki smatrajo najmlajšega kraljeviča za svojega rojaka, ker se je rodil med njimi. Vest je zbudila tem večjo radost, ker je poročala, da sta mati in novorojeno dete zdrava, kajti porod se je pričakoval šele v času okoli 5. t. m. Tretji kraljevič je krepak deček. Niti v najbližji okolici kraljice se ni pričakovalo, da bo do radostnega dogodka prišlo že tako zgodaj, zato je izzvalo tem večje iznenadenje, da smo dobili novega kraljeviča baš na Vidov dan. Rojstvu je prisostvoval samo zdravnik dr. Zdravkovič, ker so bili ostali dvorni zdravniki z dr. Koenom na čelu obveščeni, naj pridejo na Bled šele počez teden. Razen zdravnika dr. Zdravkoviča sta prisostvovali porodu babica Mileva Rajič in bolnišnica sestra Josipina Janežič. Kraljica bo tudi svoje tretje dete doživela sama.

vlade in minister pravde dr. Srškič kot čuvár državnega pečata. Na vprašanje, ali je že odloženo, kakšno ime bo dobil mladi kraljevič, je izjavil predsednik vlade pri odhodu iz dvorca, da mu to še ni znano. Tudi mu ni znano, ali bo dobil kako jugoslovensko ime, kar pa se more zgoditi. V čast lemu je to stvar kuma, ki ima odločiti. Minister pravde dr. Srškič je pristavil, da bo o tem izdana posebna službena objava. Predsednik vlade general Živkovič in minister pravde sta se nato odpeljala na sprehod z avtomobilom, nakar sta obedovala v Park-hotelu.

Kum vojvoda Yorški

Kakor se doznava, bo za kuma pri krstu naprosen sin angleškega kralja, vojvoda Yorški, ki bi ga zastopal angleški poslanik na našem dvoru Keard. Ni pa izključeno, da pride k krstu vojvoda Yorški osebno.

Kralj je sprejel včeraj popoldne ponovno v avdienci predsednika vlade generala Živkoviča in ministra pravde dr. Srškiča, ki sta proti večeru odpotovala nazaj v Beograd. Po avdienci se je kralj odpeljal z avtomobilom na sprehod v spremstvu polkovnika A. Dimitrijeviča.

Radosten odziv po vsej Sloveniji

Ljubljana, 1. julija. Ljubljanskemu prebivalstvu in prebivalstvu večjega dela Slovenije je javilo radostno vest z Bleda sobotno jutro v svoji drugi izdaji. A tudi drugi kraji so zvedeli za njo že v soboto, kar je le še povečalo praznično radost prebivalstva. Po mnogih krajih so pokali topiči in zvonili zvonovi; vršile so se zahvalne molitve v cerkvah. V Ljubljani in Mariboru pa so oznanjali radostno sporočilo o rojstvu zelo cenjenega kraljeviča topovski artiljerijskih posadk. Povečalo vzhajajo državne in slovenske zastave, ki pričajo o tesnih vezeh, ki z ljubeznijo družijo prebivalstvo Slovenije s kraljevskim domom.

Proglas ljubljanskega župana

Ljubljanski župan dr. Dinko Puc je takoj v soboto zjutraj sporočil prebivalstvu radostno vest o rojstvu tretjega kraljeviča z naslednjim proglasom: **Someščani!**

Na slovenski zemlji, v srcu naše Gorenjske, se nam je rodil kraljevski sin. Prvikrat je to v zgodovini slovenskega naroda in kraljevsko dete, ki mu danes puhti nasproti vsa naša ljubezen in ves naš ponos, je sin narodnega kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev in Njegove mile soproge, naše lepe, mlade kraljice.

Sporočil sem takoj na Bled in v Beograd zagotovilo udanosti in ljubezni mesta Ljubljane do naše dinastije in našo veliko radost, ki nam jo je prinesel ta zgodovinski trenutek.

Pozivljam vse one someščane, ki nimajo narodnih zastav na svojih hišah že radi včerajšnjega Vidovega dne, da jih razobešijo v počast našemu vidovdanskemu princiču.

Bog nam čuvaj kralja, kraljico in njeno novo matersko srečo, ves kraljevski dom in zlasti tudi nežnega princa, ki je vznikel sredi naše slovenske domovine! V Ljubljani, dne 29. junija 1929.

Dr. Dinko Puc, mestni župan.

Amnestija

Beograd, 1. julija. Minister pravde dr. Srškič je v vidovdanski noči pred svojim odhodom na Bled prišel ob 2.30 po prejemu vesti o rojstvu tretjega kraljeviča v svoj kabinet, kjer je skupno z načelniki svojega ministristva pripravil obširen ukaz o napredovanju in odklikovanju raznih uradnikov in ukaz o amnestiji, ki bosta v kratkem objavljena.

Beograd, 1. julija. Danes sta se vrnila z Bleda v Beograd predsednik vlade general Živkovič in minister pravde dr. Srškič. Takoj po njunem povratku se je vršilo na Topčideru posvetovanje ministrov. Kakor se doznava, bo povodom rojstva tretjega kraljeviča podpisan ukaz o obširni amnestiji.

Čestitke

Beograd, 1. julija. Zunanji minister dr. Marinković je danes po poslaništvi obvestil vse tuje dvore o rojstvu tretjega kraljeviča.

Beograd, 1. julija. Tekom zadnjih treh dni je dvorna pisarna sprejela ogromno število čestitk iz vseh krajev države kakor tudi iz inozemstva

povodom rojstva kraljeviča Pavla. Pričakuje se, da bo te dni odpotoval na Bled angleški poslanik Keard, ki bo zastopal vojvodo Yorškega pri krstu novorojenega kraljeviča.

Oprema za novorojenčka

Beograd, 1. julija. Danes popoldne bo seja beograjskega materinskega združenja, na kateri se bo sklepalo o poklonitvi opreme za novorojenega kraljeviča.

Izredna izdaja »Službenih novin«

Beograd, 1. julija. »Službene Novine« objavljajo v svoji izredni izdaji zapisnike, ki sta jih podpisala predsednik vlade general Živkovič in minister pravde dr. Srškič o rojstvu tretjega kraljeviča, kakor tudi zdravniško poročilo.

Zahvalne službe božje

Povodom srečnega rojstva najmlajšega kraljeviča so se vršile po vsej državi zahvalne službe božje. V Ljubljani se je vršila danes ob 10. v stolnici zahvalna služba božja z molitvami za kralja in kraljevsko rodbino. Slovenski Te Deum je opravil sam škof dr. Jeglič ob asistenci številne duhovščine. Službi božji so prisostvovali divizijski general Sava Tripkovič, veliki župan dr. Vodopivec, oblastni komisar dr. Natlačen, župan dr. Dinko Puc, vsi tukajšnji konzuli, zastopniki državnih uradov, korporacij in društev, polnoštevno so bili zastopani častniki ljubljanske garnizije, udeležilo pa se je službe božje tudi številno občinstvo. Zahvalna služba božja se je istočasno vršila tudi v evanđeljski cerkvi.

Proti izkoriščanju letoviščarjev

Beograd, 1. julija. Veliki župani v Splitu, Karlovcu in Dubrovniku so prejeli od vlade naredbo, naj izvedejo v vseh kopalniških in klimatskih krajih revizijo cen v hotelih in privatnih stanovanjih zaradi preprečenja izkoriščanja letoviščarjev. Revidirati se bodo cene živil kakor stanovani.

Mednarodni kongres trgovskih zbornic

Beograd, 1. julija. Za II. mednarodni kongres trgovskih zbornic, ki bo v Amsterdamu od 2. do 13. t. m., je sestavljena delegacija, kateri bo načeloval Vasa Jovanović. Ljubljansko zbornico TOI bosta zastopala njen predsednik Ivan Jelačin in tajnik Ivan Mohoroč. Na kongresu se bo razpravljalo o raznih trgovskih vprašanjih, o trgovski politiki itd.

Povratek našega poslanika v Sofijo

Beograd, 1. julija. Danes odpotuje nazaj na svoje mesto v Sofijo naš poslanik Ljuba Nešić.

Bolgarski emigranti se vračajo v domovino

Beograd, 1. julija. Ker je bolgarsko sbranje sprejel zakon o amnestiji, je večja skupina bolgarskih emigrantov, nastanjenih v okolici Sarajeva, odpotovala v svojo domovino.

Sestanek vrhovnega zakonodajnega sveta

Beograd, 1. julija. Danes popoldne se bo sestal vrhovni zakonodajni svet po enomesečnem odmoru. Razpravljati bo začel o načrtu civilnosodnega postopka.

Kongres gledaliških igralcev

Beograd, 1. julija. Jutri bo otvorjen kongres združenja gledaliških igralcev iz naše države. Udeležniki so že prispeli iz vseh krajev naše države in jim je bil prirejen priščeren sprejem.

Silne poplave v Bolgarski

Sofija, 1. julija. Bolgarska brzojavna agencija poroča, da so bile v okolici Sofije silne poplave, ki so povzročile ogromno škodo. Mnogo ljudi je tudi utonilo.

Železniška nesreča

Leoben, 1. julija. V soboto se je med Prebichlom in Vordernbergom prevrnil vlak, ki je v 12 vagonih peljal rudo. Proga in vsi vagoni so bili popolnoma demolirani. Kurjač lokomotive Ivan Mandelj je bil ubit, strojevodja pa je dobil težke opekline.

Madrid, 1. julija. Po vseh španskih cerkvah se vrše slovesne službe božje v zahvalo za rešitev moštva španskega prekoceanskega letala »Numantia«, ki ga je vodil major Franko. Kakor znano, je »Numantia« odletela 21. junija iz Alparizara pri Cartagena na svoj prekoceanski polet. Njen prvi cilj so bili Azorski otoki. Poleg majorja Franka so se nahajali na letalu tudi mehanik Ruizald, ki je že spremljal majorja Franka na njegovem poletu v Argentino, nadalje major Calleca in še en mehanik. Letalo je nameravalo po pristanku na Azorih odleteti naravnost proti New Yorku.

Na podlagi poročila, ki ga je poslal brezlično s krova angleške vojne ladje major Franko, je razvidno, da je »Numantia« zašla takoj po svojem startu v noč od 21. na 22. junij v zelo slabe vremenske prilike ter se je morala boriti vso noč z dežjem in vetrovi. Vendar pa je srečno preletela azorske otoke ter se nahajala 22. junija že južno-vzhodno od teh otokov. Ko so letalci ugotovili svoj položaj in izmerili geografsko lego, so pristali na morje, da bi prisedili bencin.

Po daljšem odmoru so se z letalom zopet dvignili in nadaljevali polet v smeri proti Fayalu, ki ga pa niso mogli doseči, ker jih je oviral premočan veter. Ko je bilo letalo oddaljeno samo še 40 milj od Luke, mu je nenadoma pošel bencin ter je moralo znova pristati na odprtjem morju. Komaj je letalo pristalo, je že postalo žrtev močnih vetrov, ki so ga pričeli tirati v severozapadni smeri tako, da je bilo že 23. junija skoro 100 morskih milj oddaljeno od Fayaia. Nato so pričeli prihajati južno-

zpadni vetrovi, ki so se kinalu pretvorili v silen vihar in gnali letalo, ki se je komaj vzdrževalo na površini, proti otoku Santa Maria.

Od 24. do 27. junija so letalci sicer niti trenutke računal, s smrtjo, ker so povsem izgubili oblast nad letalom, ki so ga premetavali valovi po mili volji. Na nesrečo je odpovedala tudi radijska oddajna postaja. Na letalu je nastopilo tudi že pomanjkanje vode ter so trpeli letalci veliko žejno.

Ko je bil 29. junija položaj najbolj obupen, so letalci na letalu »Numantia« zapazili visoko nad seboj pluti po zraku angleška opazovalna letala. V par hipih se jim je posrečilo opozoriti naše angleška letala, od katerih se je eno takoj spustilo na tla poleg ponesrečene »Numantije« in nudilo letalcem prvo pomoč. Drugo angleško letalo pa je odletelo proti angleški letalski matici ladji »Aigle«, ki je takoj odhitela na mesto nesreče ter 29. junija ra 36 stopinj 228 minut severne širine in 26 stopinj 14 minut zapadne dolžine rešila pogrešano špansko letalo s španskimi letalci ter ga vzela na svoj krov.

Na »Numantiji« je motor še deloma funkcioniral ter je bil glavni vzrok njene nesreče pomanjkanje bencina. Španski letalci so kljub neprestanim naporom dobro razpoloženi in napovedujejo ponovitev svojega prekoceanskega poleta. Vprašanje je le, če bo ta polet španska vlada dovolila, ker bo najbrže v kratkem izdala prepoved startanja iz Španije proti Ameriki za preko-oceanske polete, kakor je to storila po izginutju Nungesserja in Collija francoska vlada.

Pred slovesno otvoritvijo angleškega parlamenta

Povratek kralja Jurija v London. — Vsebina prestolnega govora ob slovesni otvoritvi parlamenta.

London, 1. julija. Mesto London je danes zavzelo svečano lice, ker se je kralj Jurij po petmesečni odsotnosti zopet vrnil v buckinghamsko palačo. Kralj se jutri še ne bo mogel udeležiti seje parlamenta. Prestolni govor bo prečital lord kancelar Justice Sankey. Kakor poroča diplomatski sodruknik »Daily Herald« bo prestolni govor vseboval nastopne glavne točke: pri-

hodnje ukrepe za pomiritev Evrope, razorožitveno vprašanje, angleško-ruske odnose, problem brezposelnosti, ratifikacijo washingtonskega dogovora, vprašanje izpraznitve Porenja, pravice strokovnja organizacij in položaj bombažne in železne industrije. Za sredo se pričakuje važna izjava čuvarja državnih pečalov o nameravanih ukrepih glede brezposelnosti.

Grška proti Youngovemu načrtu

Izročitev note grške vlade v Londonu proti Youngovemu načrtu povračanja vojnih dolgov.

Atene, 1. julija. Prvi korak grške vlade proti ureditvi dolgov po Youngovem načrtu se bo najbrže izvršil v Londonu danes. Grški poslanik v Londonu je dobil nalog, naj obrazloži v posebni notii ameriškega poslaniku generalu Dawesu stališče svoje vlade. Ta nota bo opozarjala na to, da v Youngovem načrtu za Grčijo dolo-

čena svota od 499.500.000 zlatih mark za izplačilo grških vojnih dolgov Zedinjenim državam. Angliji in Franciji, ne bo zadostovala, Grška vlada bo obrazložila svoje stališče tudi reparacijski komisiji v Parizu. Računati je, da se bo ministrski predsednik Venizelos osebno udeležil konference vlad.

Težka letalska nesreča

Letalo utonilo v jezeru. — Štiri osebe mrtve, dve težko ranjeni.

Lindau, 1. julija. Včeraj med 17. in 18. je moralo novo letalo D 1620, na katerem so bile poleg vodje poleta in pilota še štiri osebe, pristati na Bodenskem jezeru, nekoliko metrov nad gladino pa se je prevrnilo. Začula se je močna detonacija, najbrže od eks-

plozije. Letalo je izginilo v jezeru. Dve osebi so še rešili živi, vendar pa sta imeli zlomljeni roki in nogi. Šele kasneje so našli trupla ponesrečencev. Spretniki del letala leži še na dnu jezera. Bržkone je v njem tudi še truplo pilota.

Švedski kralj je danes dospel v Rigo

Riga, 1. julija. Švedski kralj je danes v spremstvu švedskega zunanjega ministra dr. Tryggerja dospel semkaj. Na kolodvoru so ga pozdravili državni predsednik Semgals, predsednik sejma, ministrski predsednik in župan mesta. Množica je kralja na potu v palačo predsednika viharno pozdravljala.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize Amsterdam 22.87 bl, Berlin 13.56—13.59 (13.5950), Bruselj 791.23 bl, Budimpešta, 9.9388 bl, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9905—801.05 (800.55), London 275.81—276.61 (276.21), Newyork 36.84

bl, Pariz 222.56 bl, Praga 168.26—169.06 (168.66), Trst 296.95—298.95 (297.96).
Efekti: Celjska 170 d., Ljubljanska kreditna 123 d., Prašedionca 850 d., Kreditni 170 d., Veveč 125—130, Ruše 275—283, Stavbna 50 d., Šešir 105 d.

ZAGREBSKA BORZA
Devize: Lnodon 275.81—276.61, Newyork 36.74—36.94, Pariz 221.96—223.96, Milan 297.068—209.068, Curih 1094.4—1097.4, Amsterdam 22.83—22.89, Berlin 13.56—13.59, Dunaj 799.05—801.05, Praga 168.26—169.06.

Devize: Lnodon 275.81—276.61, Newyork 36.74—36.94, Pariz 221.96—223.96, Milan 297.068—209.068, Curih 1094.4—1097.4, Amsterdam 22.83—22.89, Berlin 13.56—13.59, Dunaj 799.05—801.05, Praga 168.26—169.06.
Efekti: Vojna škoda 407 n.
INOZEMSKA BORZA
Curih: London 25.20375, Newyork 519.75, Pariz 20.34375, Milan 27.19675, Madrid 74, Berlin 123.8825, Dunaj 73.05, Beograd 9.1275, Praga 15.3825, Bukarešta 3.06, Budimpešta 90.55, Zofia 338.

Gregor Žerjav položen k večnemu počitku

Velikostna zadnja pot voditelja napredne Slovenije - Zastopniki iz vseh naših krajev so spremili dr. Žerjava h grobu - Pogreb je bil žalna manifestacija, kakršne Ljubljana že dolgo ni videla

Ljubljana, 1. julija.

Na velikostni zadnji poti smo v nedeljo dopoldne spremili telesne ostanke dr. Gregorja Žerjava k večnemu počitku. Zastopna je bila na pogrebu vsa Slovenija in po svojih mnogih predstavnikih tudi obe ostali velji trojmenega naroda.

Že v soboto so prihajali mnogi odlični zastopniki in pokojnikov prijatelji, iz Zagreb se je prejel kraljev zastopnik, armijski komandant general gosp. Svetislav Matić, in priniteli so kropit vsotezga iskreno spoštovanega in visoko cenjenega tovariša mnogi bivši poslanci. A v nedeljo dopoldne so vlaki in avtobusi pripeljali z dežele ljubljanske ulice. Vse ulice, vodeče proti Zvezdi, so bile živahno razgibane in obsejni prostori pred Kazino z drevedrvi vred so se napolnili s pestrimi množicami že davno pred pričetkom obredov.

V vzornem redu, kakor ga je pokojni oemil in čuval v vsem svojem življenju, je potekla tudi njegova zadnja pot. Točno po določenem razporedu se je izvršila žalna svečanost, ki je pač zato v desetletjih prisotnih množic, razvrščenih v gostem špalirju po vseh ulicah, koder se je pomikala spredov, učinkovala tem močnejše, prešinjavajoč vsakogar s pietetjo in globokim spoštovanjem.

Slovo pred Kazino je bilo toplo in prisrčno. Kakor močan koral je donela žalostinka Matičarijev in kratka poslavila vidno ginjenih govornikov dr. Puca, Splitčana dr. Grisogona in zastopnika ministrstva za socialno politiko insp. Velikovića so izzvala najglobji vtis. V dolgem in pestrem spredvu, v katerem smo poleg številnih društev in organizacij ali vsaj njihovih delegatov iz vseh predelov Slovenije videli vse zastopnike javnih uradov in korporacij, z najvišjimi predstavniki kralja, vlade in vojske, je vzel od pokojnika slovo vsa naša domovina.

Na Taboru, kjer so združeni pevski zbori z večno lepo narodno žalostinko »Vigred se povrne« se silno poglabili žalobno razpoloženje, so se od pokojnika poslovili obč. sv. Ivan Tavčar, glavni urednik listov konzorcija »Jutra« Stanko Virant, domačin Tabora g. Josip Turk in predsednik ZKD direktor gospod Jug. Toliko je ta sloves navezal nase prisotne množice, da so se navzid določeno razhodu glavnega spredva vrnili nazaj v mesto le redki — ogromna večina je šla do groba.

V sveži grob ob strani blagopokojne gospe Milene in staršev je zdrzela teška, bela kovinasta krsta. Srca so se trgala v neizrazni bolesti, ko je pokojnikov najdražji prijatelj dr. Kramer izpregovoril poslednjo besedo. Končano je. Skozi solze smo ob njegovih besedah videli ugašati zarjo nekdanjih mladih let, ko je ena najbolj živahnih in najdelavnejših generacij slovenske inteligence sanjala zlate ideale in snovala načrte za bodoče veliko delo v ujedineni, svobodni domovini.

Ti in podobni smo se razhajali s pokojnišča. Vzela je zemlja, kar je njeneza — a k temu dragocenemu grobu sredj Ljubljanskega polja se bomo še vsi vračali, po vero in tolažbo.

Številne deputacije na pogrebu

Deputacije, ki so se poklonile in udeležile pogrebu, so se vpisale v žalno knjigo, razpoloženo v stranski dvorani. Vpisali so se naslednji in izrazili sožalje:

General Tripkovič za dravsko divizijo, Pucelj Ivan kot polanski tovariš, dr. Zdošek za mestno občino Brezice, Dr. Zarko Mitelc, mladenič min. šuma in rudnika kao izaslanik ministarstva za šume in rudnike, ing. Vinko Stergar kot zastopnik ministra za šume in rudnike, Ivan Lončar kot zastopnik občine Tržič, Janko Sajovič za Narodno štalično v Kranju, Ciril Pirz za mestno občino Kranj, nadalje tovariši pokojnika dr. Srdjan Budisavljevič, dr. Minko Krizman in Sava M. Kosačević, Sokolska župa Novo mesto in Sokolsko društvo v Novem mestu, občina Višnja gora, za Sokolsko društvo Mirna Franc Peček, za podružnico Vodnikove družbe v Mirni Kenci; za Glasbeno društvo, Sokolsko društvo, Poverjenišvo Vodnikove družbe in za oboževalce pokojnika iz Kočevja Bratinar Betričan, za Sokolsko društvo in Poverjenišvo Vodnikove družbe Trebnje I. Novak, za Sokolsko društvo Sodražica J. Obernel, za občino in poverjenišvo Vodnikove družbe Sodražica Evgen Ivanec, za narodno-napredno Trebnje Janko Vozelj, za CMD podružnica Tretanje Kovaršič Josip, za oboževalce pokojnika iz Lokitega Potoka in za CMD Lokiti Potok Rus Ivan ter Fran Wigek. Zbornica za TOI v Ljubljani po generalnem tajniku dr. Windischeru, Trgovsko društvo Merkur za Slovenijo po svojem predsedniku dr. Windischeru, Centrala industrijskih korporacij Beograd po svojem podpredsedniku dr. Windischeru; za mestno občino Lož Milan Lah, za občine Rakete Fran Tavčar, Sokolsko društvo Unsko-Rabek ter oboževalce pokojnika iz Rake in okolice, za »Znanstvi svet« M. Martelanc; za Sokolsko društvo, za NSZ in za občino Zagorje ob Savi Slavko Kušar; za Sokola I. na Taboru dr. Pavle Pestotnik, za družbo sv. C. in M. ing. Janko Mačkovšek, za napredno sponzorsko društvo za vodnarski okraj Val. Potič, za Kosovorci za gradbo Narodnega doma v Hrašniku Ljube Hofbauer, za državno sum direktor Zveršeti Zmagaj, za pokojnikov prijatelje in za Društvo Soloi Zeleniški Vladimir Demšar, za pokojnikove prijatelje iz Žirov Dragotin Lapajne, Vojna Jože in Damjan Vrhno, za občino Certarica in pokojnikove prijatelje župan Vrhno, Ivan Žumer in Ivanec, za Sokolsko društvo na Jemstevah dr. Mabo Obernel in obč. tajnik Potrovc, za Sokolsko društvo Dob Josip Vlačič, za prometno društvo Begunje M. Bulovec, za vas Ština in Begunje Franc Melek, za Slovensko otarilni sodruž Milko Knapč in Ivan

Seručki, Sokolsko društvo Tržič, za Kolo Jugoslovenskih sester v Kranju Inka Sabothy in Mimi Pirz, za občino Dobrunje Ivan Bricej in Ivan Anžič, za občino Smartno pri Litiji Omlaslav Pincinger, za Pevsko društvo »Zvon« v Smartnu pri Litiji Adamič, za pevsko društvo in Sokola v Litiji Kunselj, za Sokolsko društvo v Sevnici I. Kladnik in Tone Verbač, za Sokolsko društvo Boštanj Dobovšek in Dremelj, Poverjenišvo Vodnikove družbe Boštanj, prijatelji pokojnika iz Dola-Hrasenka Anton Ous, Avgust Dolinšek, Miloš Zalič in Drakaler, za Sokolsko društvo Trbovlje in društvo »Zvon« Trbovlje ing. Verbač, za prostovoljno gasilno društvo Trbovlje II. Vlovšek.

Nadalje za občinski svet Krško dr. Romih, za napredne organizacije iz Kamnika dr. Karba, za oškolsko društvo Borovnica Drakaler Fran in Pirat Ivan, za trnovsko-šk. jakobsko žensko C. M. podružnico Marija Siveca, za moško trnovsko-šk. jakobsko C. M. podružnico prof. Albert Šič, za pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani Mahkota, za gasilno društvo Bled Simon Pogačar, za Jugoslovensko gasilsko zvezo Josip Turk, za št. jakobsko napredno društvo Anton Likozar, gasilno društvo Kamnik, gasilno društvo Tržič, za gasilsko župo kamniško Cerar, za gasilsko župo Novo mesto Fr. Reitz, za državni konzervatorij in Glasbeno Matico v Ljubljani Matej Hubad, Jugoslovensko novin. udr. po svojem predsedniku Stanku Virantu, Staršinstvo Jug. sokolskega saveza po bratu Kajzolu, za Ljubljanski veleslemj Ivan Bonac, za srbsko pravoslavno cerkveno občino ing. Otahal in Ela Adamič, za gostilničarsko združenje v Ljubljani Fran Kavčič, za Narodno gledališče v Ljubljani M. Polič, za kvartet Glasbene Matice Završan in Skalar, za Kmetijsko družbo za Slovenijo predsednik Ivo Sanein, ASK »Primorje Sanein, za Sokolsko društvo in podružnico JM Gorenji Logatec notar Tavzes, Obča Gorenji Logatec, za združenje gledaliških igralcev, mestni odbor Ljubljana in za združenje gledaliških igralcev, centrala Beograd; Beteto, Jerman, Drenovec; za podružnico CMD Radeče in za oboževalce pokojnika iz Radeč Robert Lindtner, za Sokolsko društvo Ježica CMD Ježica Ivo Kregar, za prijatelje pokojnika iz Koroske Bele in Javornika: Joško Svetlin in Anton Strauss; za prijatelje pokojnika in za Sokola iz Rajhenburga Blaž Jeriček, Vodnikova družba Reče; za Kolo Jugoslovenskih sester za Klub Primorsk in za primorske emigrante Maša Gromova, za Sokolsko društvo Stražišče Jakob Bajžeti, za Autoklub Kraljevine SHS, pododbor Ljubljana, Avgust Praprotnik, za Notarsko zbornico dr. Andrej Kulhar, za Sokolsko društvo St. Jurij ob južni žel. Rongador Joško, za drž. žen. učiteljske direktor dr. Ivan Orel, za prijatelje pokojnika iz litijskega sreza Fran Lajovic, Sokolsko društvo St. Vid nad Ljubljano, korporacija Vodmat-Moste Semce, Sokolsko društvo Moste pri Ljubljani, za društvo obrtnikov Rudolf Saksida, Lovro Picman, Ivan Mihelič in Ivan Košak, za Društvo nižjih mestnih službenec Oblak, za Narodno odbrano Celje Ivan Prekorshek, za Celjski dom prof. Mravljak, za J. M. podružnico Celje dr. Hrašovec, za mestno občino Celje dr. Kalan, za Vodnikovo družbo Rasto Pustoselemšek, za Akademijo, SK Slovan in LNP dr. Knaflič, CMD podružnica Celje-okolica, za Tiskovno Zadrugo dr. Fetič in prof. Breznik, za Delniško tiskarno prof. Breznik, za društva Radogoj, Domovina in Naše Srce prof. Breznik, za občino Bled dr. De Gleria, za prijatelje pokojnika iz Radovljice in Gorji Boris Cerne, Sokolsko društvo Bled, za Aero-Klub »Nasa krila« v Ljubljani dr. Stane Rape, za Kolo jugoslovenskih sester Moste Marica Kuharjeva, za advokatsko komoro dr. Zirovnik, za Zvezo rezervnih oficirjev dr. Zirovnik, za napredno društvo Dvorski okraj Al. Potočnik, za finančno direktorji višja inspektorja Martin Spindler in Josip Mozetič, za pokojnikove prijatelje iz sreza Konjice notar Ježek ter za ZDK v Mariboru: dr. Pivko, dr. Kukovec in Spindler.

Premogje deputacije, ki so dospeli v nedeljo dopoldne v Ljubljano deloma s vlaki, deloma s avtobusi in vozovi, se niso moge več vpisati, ker se je dostop h katafalni in v zgornje kazinske prostore zaprl točno ob pol 11.

Množica vencev

Venci v krasnih aranžmajih in vseh mogočih kombinacijah, ki so zares svedočile veliko sposobnost naših vrtnarjev, so prihajali ob krsti v naslednjem redu, bodi že s trobojnimi ali črnimi trakom:

1. Bertl-Anžič (Dr. Kramer), 2. Svojetno voditelju — Narodno napredno Slovenstvo, 3. Dr. Žerjavu — Ministerstvo socialne politike i Narodnog odbravja, 4. Dragemu bratu, stricu in bratu — zadnji posrprav, 5. Slovenski Narod in Narodna tiskarna, 6. Nepozabnemu setu in svaku — Lavrencič, Pehani, 7. Ljubljensmu bratu in svaku — Alšonz, Iva, 8. Svojetno velikomu tovarišu — urednik »Jutra«, 9. Svojetno soustanovitelju — Delniška tiskarna, 10. Svojetno soustanovitelju, ženjalnemu novinarju — »Jutra«, 11. Svojetno velikomu polerovitelju — uradništvo uprave »Jutra«, 12. Svojetno predsedniku — konzorcij »Zvezda«, 13. Svojetno predsedniku prosvete — Zveza Kulturnih Delavcev, 14. I. K. in A. K., 15. Ljubitelju Slovenske knjižice — Tiskovna Zadruga, 16. Dragemu prijatelju — Dinko, Olga (dr. Pucova), 17. Nepozabnemu prijatelju — Praprotnik, 18. Svojetno ustanovitelju in predsedniku — Društvo za gradbo društvenih domov, 19. Dragomu prijatelju — Dr. Kalasovi (Celje), 20. Dragomu prijatelju — Rodbina dr. Baričeva, 21. Svojetno velikomu prijatelju — Mestna občina Kranj, 22. Velikomu državljanu — napredni slovenski šezemkarji, 23. Prijatelju dijelšava — »Domovina«, 24. Borcu za družbene ideale in bivšememu tajniku — CMD, 25. Borcu za narodne ideale — Ljubljanski občinski svetovalec, 26. Odličnemu občanu in podpritelju — Mestna občina Ljubljana, 27. Predobremu občutu — Tania, Nadežda, Borut.

Štedil so: 26. Nepozabnemu prijatelju — dr. Franjo in Ivana Lipold, 29. Vodačova družba

— idealnomu borcu za ljudske knjige, 30. Nepozabnemu Gregorju — jeseniški prijatelji, 31. Dragomu Gregoru — Drugovi, 32. Dragomu prijatelju v slovo — rodbina dr. Fetičova, 33. Velikomu Jugoslovanu — Rape, 24. Vmuru — rodbina dr. Kn. (dr. Knaflič), 35. Akademski kolegij — soustanovitelju, 36. Nepozabnemu tovarišu — rodbina Brezigar, 37. Zadnji posrprav prijatelju — dr. Grablovič, 38. Dragomu prijatelju — Nuša in Josip Breznik, 39. Svojetno dobremu prijatelju — rodbina Krapež, 40. Svojetno voditelju — Napredno učiteljsstvo, 41. Svojetno voditelju — Napredni Vičani, 42. (Planinski venci) Begunje, 43. Velikomu Jugoslovanu — Zirovski prijatelji.

Rudarji v slovo dr. Žerjavu

Trbovlje, 29. junija. Umrl je eden onih redkih mož, ki jih pošlje »roda narodu komaj vsakih 100 let. Bil je vzoren sin svojega naroda, moč plemenitega srca in širokega obzorja pripravil na vse žrtve za blagor svojih ljubljene domovine in svojega naroda. Nikoli mu ni bil izdajalec, tudi takrat ne, ko je trpel po ječah, kjer si je nakopal težko bolezen, ki ga je spravila v prerani grob. Kakor je bil neupogljiv v narodnem odzivu, tako je bil tudi plemenit in dober kot človek. Nikoli ni želel nič slabega svojemu občestvu ali političnemu nasprotniku, vsen in vsakemu je bil vedno pripravljen pomagati v nesreči ali stiski. Njegovo srce ni poznalo sovraštva.

Slovenski narod je izgubil z njim enega največjih sinov. Kako težko ga bomo pogrešali vsi nižji sloji! Jugoslovensko štavstvo je izgubilo enega svojih največjih zagovornikov in podpornikov, kajti Gregor Žerjav je bil delavstvu vedno dober svovalec. Sele zdaj, ko ga ni več med nami, se zavedamo, koga smo izgubili. Njegovo delo in njegov duh bosta večno živevala vsich slovenskega naroda. Mnogo se je žrtvoval za druge in mnogo dobroga je stnil ljudem, toda če kje, se je uresničil pri nam pregovor, da je dobrotja sirota. Njegovo plemenito srce je moralo često čutiti, da je enhvaležnost plačilo sveta.

Selezdaj ga bomo poznali, ko ga ni več med nami, da bi nam osebno in pisno svetoval, kaj storiti, da se zboljša naš gnotni položaj. Slovenski rudarji žalujemo za dr. Žerjavom in kličemo slovenski zemlji, naj nam vrne njegove zemlje ostanke, da jih obseje slonce in da poženi iz njih močno drevo. Slova njegovemu spominu! — Ivan Gantar.

Gospodarstvo

Naš uvoz v maju

Generalna direkcija carin objavlja podatke o našem uvozu v maju. V maju smo uvozili 158.812 ton blaga v vrednosti 701.204.217 papirnatih ali 63.984.324 zlatih Din. V primeri z našim letanskim leta je naš uvoz po teži nazadovol za 3182 ton ali 3.20%, po vrednosti pa za narastel za 51.214.298 Din ali 7.87%.

V prvih petih mesecih tekočega leta smo uvozili 570.389 ton blaga v vrednosti 3.064.129.354 papirnatih ali 293.573.215 zlatih Din. V primeri s prvimi petimi meseci letanskega leta je naš uvoz po teži in po vrednosti nazadovol. Po teži je nazadovol za 6365 ton ali 1.10%, po vrednosti pa za 150.226.082 Din ali 4.67%. Če primerjamo te podatke s podatki o uvozu, vidimo, da je deficit naše trgovinske bilance v maju narastel za 167.642.907 Din in da je znašal v prvih petih mesecih tekočega leta 608.290.869 Din, doblim je znašal lani v prvih petih mesecih 999.357.416 Din.

—g Uradni tečaj dinarja v juliju. Finančni minister je določil za julij naslednje uradne tečaje dinarja: 1 napoleoncor = 218, 1 zlata turška lira = 247, 1 angleški funt = 276.20, 1 dolar = 56.60, 1 zlata nemška marka = 13.65, 1 poljski zlot = 6.40, 1 avstrijski šilling = 8, 1 belgijski belg = 7.91, 1 madžarski pengö = 9.92, 100 franc. frankov = 223, 100 švic. frankov = 1095.70, 100 italijanskih lir = 298.50, 100 holandskih goldinarjev = 2286, 100 rumunskih lejev = 34, 100 bolgarskih levov = 41, 100 danskih kron = 1516, 100 švedskih kron = 1325, 100 norveških kron = 1516, 100 pezet = 800, 100 drahel = 74, 100 Kč = 168.50. Ti tečaji veljajo od 1. do 31. julija. Po njih se plačujejo tudi prisilniške takse.

Beležnica

KOLENDAR.
Danes: Ponedeljek, 1. julija 1929; katoličani: Leobald; pravoslavni: 18. junija, Leon-tij.
DANAŠNJE PRIREDITVE.
Kino Matice: Tobogan.
Kino Ideal: Fantom pariške opere.
DESURNE LEKARNE.
Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.
Kdor očlašuje, ta napreduje!

Prazniki v znamenju nesreč, karambolov in tragedij

Dve zastrupljeni z octovo kislino, eno s smrtnim izidom. — Karamboli in nesreče.

Ljubljana, 1. julija.

Prazniki so bili v znamenju nesreč, številnih karambolov med motociklisti in avtomobilisti, tragedij in raznih nezdod. V petek so pripeljali v ljubljansko bolnico nezavestnega 24letnega krojaškega pomočnika Antona Kovača, rodom iz Ljubnega na Stajerskem. Fant je v Medvodah, kjer je bil uslužben, pil octovo kislino. V bolnici se je sicer kmalu zavedel, toda njegovo stanje je bilo brezupno. Ko so ga vprašali, zakaj je pil octovo kislino, je dejal, da je steklenico zamenjal, včeraj je pa priznal, da je strup pil radi nesrečne ljubezni Dekle, s katero je imel del časa ljubavno razmerje, ga je zapustilo. Nesrečni mladenič je snoči okoli 11. po groznih mukah umrl.

Octovo kislino je včeraj pil tudi posestnik Anton Skubic, star 40 let, doma iz Trebeljevca na Dolenskem. V naglici je zamenjal steklenico, ki sta stali na omari in bil je prepričan, da pije žganje. S precej težkimi notranjimi opeklinami so ga prepeljali v bolnico. Mož je sicer zaenkrat izven nevarnosti, vendar se je bati komplikacij.

Na Gorenjakem se je pripetilo več lažjib in težjih prometnih nesreč, ena celo s smrtnim izidom. Matija Dežman, 26letni tesarski pomočnik iz Ribnega pri Bledu, se je v soboto na cesti Lesce-Bled s kolesom zaletel v nekega avtomobilista. Pri karambolu je padel s kolesa in se precej poškodoval. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Se težja nesreča se je pripetila snoči na isti cesti. Posestnik Sartori iz Radovljice je hotel snoči tik pred odhodom brzovlaka v Ljubljano na cesti prehiteti avtomobil.

Radi praganle in neprevidne vožnje se je zaletel v avtomobil. Karambol je bil usodepoln. Sartori je padel z motorja in pri letel načavnost na glavo ter nezavesten obležal. Prepeljali so ga takoj z vlakom v Ljubljano, pa je že med prevozom umrl. Manjša motociklistična nesreča se je pripetila tudi v Medvodah; vsi poškodovanci so ostali v domači oskrbi. Težja nesreča je doletela 37-letnega ključavničarja Frana Pirhoveca iz Predtrga pri Radovljici. Pirhovec se je med vožnjo s kolesom zaletel v nasprot drveči avtomobil. Pri karambolu si je zlomil levo nogo in so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

Davi je v Ljubljani tik pred Skofljo povozil nepreviden kolesar vdovo Hedviko Erženovo. Gospo, ki je dobila precej resne notranje poškodbe, je rešini avto prepeljal v bolnico. — Andrej Malovašič, 19letni dninar z Vrhniko, je med vožnjo Vrhnika-Logatec padel s kolesa in se precej občutno poškodoval. Tudi njega so prepeljali v bolnico.

V bolnico so te dni pripeljali 21-letnega posestnikovega sina Josipa Simončiča iz Drašič pri Crnomlju, kateremu je pri streljanju z možnarjem taboj predčasno eksplodiral in mu raztrgal ves obraz ter težko poškodoval desno oko.

Današnja kronika je bila suboptarna. Na policiji je bilo prijavljenih par manjših tatvin in dva pobeza z doma, odnoano iz zavoda. Tako je z doma pubeznj 16-letni Slavko Tavčar, sin hišne posestnice. Fant je za svojo starost primerno razvit, na sebi ima rjavo obleko in sportno čepico.

Iz Lichtenurnovega zavoda je pubeznja 9-letna Ruša Drame, hčerka sturinarice iz Ljubljane.

Kako je vaška čarovnica izganjala hudiča

Čarovnica Anda Marič iz Foče je pekla blazneža na žerjavici tako, da je nesrečnež v strašnih mukah umrl

Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu se je vršila te dni senzacionalna obravnava. Gre za epilop nenavadnega dogodka. Na obtoženi klopi je sedela starka Anda Marič iz Foče, vaška čarovnica in svetnica, ki je »zdravila« nekega slabomneža. Zdravljenje je bilo tako temeljito — cvrla ga je na žerjavici in mu izganjala hudiča — da je siromak v strašnih mukah umrl.

V nekem selu blizu Ostroga v Črni gori je nenadoma obolel 19-letni mladenič Marko Kulčič. Vsi znaki obolenja so kazali, da se je fantu zmešalo. Roditelji, ki so bili zelo podvrženi vrazam, so skušali z raznimi sredstvi ozdraviti sina. Ni mu pomagalo ne olje sv. Vasilija izpod Ostroga, ne razna zelišča in mazila. Končno so obupali roditelji zvedeli, da živi v Foči v Bodni čarovnica in svetnica Anda, o kateri je šel glas, da z največjim uspehom zdravi bolnike. Sklenili so poslati sina k stari čarovnici. Marku se je bolezen poslabšala in bil je skrajni čas, da ga ozdravijo. Nekega dne so bolnika, ki je napadal vsakogar, kdor se mu je približal, zvezali, posadili na konja in odšli na pot. Marka sta spremljala sed njegov stric Rado, sestra Vasilija in sosed Dondič. Po napornem potovanju so končno dospeli na dom starke Ande.

Anda je bolnika sprejela, ga pogledala in končno ugotovila sledečo diagnozo: »Sam vrag ga je obsedel. Siromak je zblaznel. Zblaznel je zato, ker je pohodil dve slamnati bilki, ki mu jih je vržla pod nose njegova teta.«

»Ozdravi ga, Anda, krsne ti slave, dobro te bomo nagradili!« je dejal Markov stric. »Danes je nedelja. Svet dan je in greh bi bilo, če bi delala« je odgovorila premetena starka.

Dobro, je dejal stric ter odšel z nečakljivo in sosedom v hlev, kjer so legli na slamo, da se od dolgega in napornega pota odpočijejo. Blaznež Marko je ostal pri stari Andi.

Z golim trebuhom na žerjavici

Stric, Markova sestra in sosed niso dolgo ležali, zakaj strahovito kričanje, ki se je razlegalo iz hiše, jih je kmalu zdrumlilo. Radovedni, kaj se je zgodilo, so odšli v hišo, kjer so zagledali grozen prizor. Sredi sebe je ležal na pločevini, na kateri je tlela žerjavica, nesrečni Marko in se zvijal v groznih mukah. Trije krepki fantje so ga držali za roke in noge tako, da se siromak ni mogel ganiti. Ležal je na trebuhu, a stara čarovnica ga je s tenko šibico tepla po golim hrbtu. Ko je Markova sestra zagledala ta prizor, se je od groze onesvestila. »Za boga, kaj pa počeniš?« je vprašal stric Ando.

»Pa vidiš, da izganjam hudiča iz njega.« »Pusti ga pri miru. Če bi hotel, bi lahko sem doma hudiča izgnal.« Toda stara čarovnica, ki se je očividno naslajala na mukah nesrečnega blazneža, ni hotela odnehati. Končno se je stric ojačal. panjil je čarovnico in niene pomagaje v stran in pobral ubogega nečaka, ki je imel vse opečen trebuh.

Toda, čarovnica se ni odnehala. Naročila je stricu, naj položil nečaka v posteljo, nato pa odšla v Fočo po takozvano »sveto mast«. Bil je navaden vazelin, s katerim je namazala Marko po trebuhu. Siromaku so se po trebuhu izpuščili gnojni mehurčki.

»Kaj je to?« je vprašal Markov stric. »E, to je dobro, vidiš skozi te mehurčke zapušča hudič njegovo telo, je dejala čarovnica. Ponosi se je Marko nekaklo umiril, drugo jutro je pa A-... gre v bližnje... ho po-

Čarovnica pred sodiščem

»Ali si kriva?« je vprašal sodnik čarovnico. »Nisem, gospod sodnik. Nisem ga prazila, kakor ste rekli, marveč sem ga samo namazala s sveto mastjo.«

»Kako je to, da si zdravila ljudi?« »To je moja tajna, slavno sodišče. Nekeč so se odprla nebosa, prikazali so se mi angeli in od tedaj z božjo milostjo in s pomočjo sv. Jovana zdravim ljudi. Ljudje pravijo, da sem svetnica.«

»Tih, copercica. Ko boš sedela v luknji, te bo božja milost že zapustila.«

Sodišče je zanišalo priuste ter Luko Pavloviča, Stjepana Raševića in Nikolo Gagoviča, ki so nesrečnega Marka držali nad žerjavico. Vsi trije so seveda krivdo zani-kali. Sodišče je obsodilo čarovnico na šest tednov, njene pomagaje pa vsakega na tri tedne težke ječe. Državni pravdnik je radi prentzke kazni vložil priziv.

Skavtizem za odrasle

V torek zvečer se je vršila v društveni sobi ljubljanskih skavtov mala a prisrčna in velepomembna svečanost. Prva skupina old-skavtov je polagala obljubo. S tem je izvršen važen korak naprej v razvoju slovenskega skavtizma.

Skavtizem je bil sprva ustanovljen samo za mladino. Dosedanje delovanje tekom 21 let pa je pokazalo potrebo, razširiti organizacijo tudi na odrasle. Saj ni čudno! Marsikdo izmed odraslih je zavidal mladini, ki je živevala v zlati prostosti sredi narave in marsikdo si je želel pridružiti se ji v borbi za vzvišene ideale. Našel se je izhod z ustanovitvijo old-skavtov (pohramimov in posestrim). Zupa skavtov v Sloveniji je izdelala že spomladi l. 1928. posebna pravila za old-skavte, kamor lahko vstopalo odrasli od 21. leta starosti dalje. Celotna misel je potem počivala dokler ni dozorela. Pred dvema mesecema pa je bil ustanovni sestanek old-skavtov, ki deluje-jo popolnoma ločeno od mladine. Letos se že udeležijo taborenja pri Omišlju na otoku Kfku.

Zaenkrat sta se osnovala dva kluba. Klubi so ločeni po spolu: po pravilih je število članov enega kluba 6 do 30.

Ljubljana je prva v naši državi, ki je ustanovila old-skavte, zato gre prvim članom tem večja čast. Prebili so led in upamo, da bo število old-skavtov v Ljubljani in tudi v drugih krajih v kratkem precej veliko.

Napredek

Stari gospod pride slučajno na ples. Igrajo ležejo moderne pleske. Ko se suče okrog njega mlada plesalka v modri plesni obleki, se obrne k sosedu, rekoč:

— To vam je napredek! Pred 40 leti smo morali take reči opazovati v damskih kopališčih skozi luknjice v platu.

Kupajte pri tyrtkah, ki inserirajo v »Slovenskem Narodu«!

Dnevne vesti.

— **Odlisen gost na Bledu.** Danes prispe na Bled znameniti učenjak, ginekolog prof. dr. Ostrčil. Tujina ga pozna ne samo kot znanstvenika in temeljitega strokovnjaka svoje stroke, temveč tudi kot človeka, ki združuje v sebi vse lastnosti, odgovarjajoče najvišjim zahtevam etike in kulture. Spremlja ga soproga Ema, žena izrednega duha in plemenitega srca, ki posvečuje vse svoje veliki socialno-kulturnemu delu. Oba sta velika prijatelja Slovanov, posebno Jugoslovanov. Kličemo jima najpriarnejši: dobrodošla!

— **Iz naše vojske.** V rezervno je preveden pehotni poročnik Peter Besednjak.

— **Natečaj za docente.** Rektorat univerze v Beogradu razpisuje natečaj za docenta za pediatrijo, za splošno patologijo in patološko anatomijo, za kirurgijo, za fiziologijo in za dva docenta za izterno medicino. Prosnje je treba vložiti do 10. avgusta.

— **Naši uspehi na razstavi v Barceloni.** Vsi barcelonski listi pišejo oširnino o našem paviljonu na velikih mednarodnih razstavi in se izražajo o njem zelo pozitivno. Poset našega paviljona je od 1/3 do dne večji. Največji barcelonski list »El dia Grafico« je posvetil eno zadnjih številčk Jugoslaviji in piše zelo obširno o našem tuiskem prometu. Naš tiskovni ataše v Barceloni Stanislav Vinaver je privedel do dni v Barceloni predavanje o napokih tiska kot najvažnejšega kulturnega faktorja in je zavrčal nekatero netočne vesti, ki so se pojavile v španskem tisku s naši državi.

— **O srednješkolskem zakoniku,** ki bi bil moral biti po izjavah glavnice uprave profesorkega društva že podpisan in objavljen z 19. majem t. l. se sliši iz proforskimi krogov, da je za prhodnje šol. leto že padel v vodo. Sedaj si glavna uprava baje že beli glavo, kako naj zagovarja svoj neuspeh pred glavno skupščino profes. društva v Bečkereku, ki se ima vršiti 6. in 7. julija in bo potekla gotovo jako živahno. Ali bi ne bil že velik uspeh, če bi se plače izboljšale samo kvalificiranim profesorjem, to se pravi srednješkolskim učiteljem s popolno akadem. izobrazbo in s proforskimi izpitom? Nam se zdi, da bi na to finančni minister prej pristal, ker bi sveta, ki bi se v tem slučaju potrebovala, niti ne dosegla polovice one vsote, ki je potrebna, da se povjšajo plače vsem srednješkolskim učnim močem, kvalificiranim in ne-kvalificiranim. Če profesorji zahtevajo izenačenje s sodniki, kar je prav, morajo to zahtevati predvsem za tiste srednješkolske učitelje, ki so kvalitativno sodnikom res enaki, to je za resnične profesorje, ki imajo poleg popolne akademične izobrazbe tudi proforskimi izpiti. Samo ti so bili po zrelostnem izpitu 4—5 let brez zasluzka in so trošili danes po vseučiliških mestih, zaradi tega imajo tudi ti pred vsemi drugimi srednješkolskimi učnimi moči pravico, da se njih gospodarske prilike s povišanjem plače olajšajo. To stališče bi priporočali v tem vprašanju i ljubljanski sekciji i glavni upravi profesorkega društva. — Več srednješkolskih učiteljev.

— **Strega naredba glede vseučiliških profesorjev.** Prosvetno ministrstvo je poslalo vsem univerzam naredbo po kateri vseučiliški profesorji ne smejo biti člani nobene ustanove ali društva, ki ni strogo znanstvena. Noben vseučiliški profesor torej v bodoče ne sme biti član kakršnekoli gospodarske ali kulturne ustanove. Oni profesorji, ki so člani take ustanove, morajo izstopiti ali pa se odreči profesorski službi. Prosvetno ministrstvo namerava baje razširiti to naredbo na srednješkolske profesorje in učitelje vseh šol.

— **Delavsko zavarovanje v letu 1928.** Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebju je objavil podatke o delavskem zavarovanju v preteklem letu. Povprečno število zavarovanih članov je znašalo 565.796, predlanskim pa 51.468. Prirastek, ki znaša 50.000, je dokaz, da se je položaj naše industrije nekoliko izboljšal. Zanimivo je, da je bilo lani prijavljenih 1.611.668 delavcev, odjavljenih pa 1.541.015. To dokazuje, kako velika je pri nas brezposelnost.

— **Rentniki - rudarji iz Nemčije** se obveščajo, da je ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja predložilo dogovor o socialnem zavarovanju med našo državo in Nemčijo ministrstvu zunanjih zadev s prošnjo, da se isti čimprej ratificira. Seznanji rentnikov iz Nemčije, ki so bili predloženi ministrstvu, so se odstopili Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev, da jih obdrži v evidenci, dokler predmetni dogovor ne bo ratificiran. — Čim bo izvršena ratifikacija tega dogovora, bo ministrstvo takoj podvzelo korake, da vsi, ki bodo imeli na podlagi dogovora pravico do prejemanja rente od zavarovalnih zavodov iz Nemčije, predložijo prijave s potrebnimi listinami Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev ali bratovskih skladnic v svrhu ureditve izplačila teh rent. Do tega časa naj se opuste vse tozadevne vloge na urade, ker bi bile brezuspešne. Rudarsko glavarstvo v Ljubljani.

— **Vreme.** Vremenska napoved nam obeta pretežno oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Maksimalna temperatura je znašala v Skoplju 27, v Splitu 26, v Beogradu 24,7, v Mariboru 20, v Ljubljani 18,7. Bavi je kazal barometer v Ljubljani 758,2 milimetrov, temperatura je znašala 13,4.

— **Jugoslavija dobi svoje Pompeje.** Na prošnjo zosp. avtorja lojalno izjavljamo, da smo v članku št. 140 našega lista, ki nosi gornji naslov, dodali v 19. vrstvi pri besedi »Gacko« besedi »Hercegovin« sami in da smo tudi naslov članka »Jugoslavija ... Makedonije Sekunde« dali sami. Gosp. prof. dr. Arnež je naslovil svoj članek: »Izkopavanja v Stobi«.

— **Pomudbe za našo inozemskih srečk.** Tvrdis H. Bindorfer, Wien I., Bährsgrasse 14 razpisuje v naše kraje ponudbo za nakup inozemskih srečk, katere pa so — kakor znano — v naši državi prepovedane.

— **Izprememba poštno zvez.** Z današnjim dnem se je poštna vožnja med Ljubljano in Pohovim gradcem tako izpremenila, da odhaja poštni koleseji iz Polhovca grada 10 minut pred 6. uro zjutraj in prihaja v Ljubljano ob 9. uri, iz Ljubljane pa odhaja ob 8. uri in prihaja v Polav gradec ob 16. uri in 15 minut. Do včerajšnjega dne je odhajala pošta iz Polhovca grada ob 6. uri in 30 minut in prihajala v Ljubljano ob 19. uri 45 minut, iz Ljubljane pa odhajala naslednji dan ob 7. uri in 10 minut in prihajala v Polhov gradec ob 10.30 min. Z novim voznim redom je pač ustrezno potujočemu domačemu, t. j. polhovčarjskemu občinstvu, poštni promet sam na sebi bo pa na slabšem, zakaj po starem voznem redu so dobivali ljudje pošto v v deoldanskih urah, odslej jo bodo pa prejeli šele proti večeru, kar bo zlasti v zimskem času vsekakor neprijetno. Vozni poštni red se pa mora vršiti predvsem v interesu poštnih pošiljk, t. j. v interesu pisemske in pakete pošte, nikakor pa ne v interesu osebnega prometa.

— **Ruska kapelica pod Vrščem.** V nedeljo 7. t. m. priredi Ruska Matica izlet svojih članov k ruski kapelici pod Vrščem. Odhod iz Ljubljane s turistovskim vlakom ob 8.15, prihod v Kranjski gor ob 8.14. Ob 12 uri se bo v kapelici vršil parastos za luše ruskih vojniarj ujetnikov, katerih številni grobovi so raztreseni po tem lepem kraju Slovenije. Ruska Matica vabi k prijazni udeležbi na tem izletu slovenske turiste in vse svoje prijatelje. Letos je veliko zapredovala restavracija kapelice, ki je dobila novo streho, betonirani temelji in dr. Ob tej priliki izraža odbor Ruske Maticice svojo globoko zahvalo vsem dobrotnikom, ki so darovali v to svrhu denar in gradbeni material. Posebno pa se zahvaljuje g. notarju v Kranjski gori dr. Ivanu Graščicu, ki je z veliko požrtvovalnostjo in pravo slovensko ljubeznijo neumorno nabiral darove ter osebno na licu mesta vodil to akcijo.

— **Križevci pri Ljutomeru.** Na Vidovo in Perovo pop. je priredila sestraz. drž. osr. šola v Križevcih v Slomškovi dvorani in 30 junija pop. v dvorani g. Hedžeta v Veržetu pravilnično dvojezično »Prstansko« petjem in plesom pod režijo gđ. učit. Tličke Rajhove. Igra je izpadla kar najlepše in najboljši in g. Rajhovi je čestitani na uspehu, kateremu je pripomoglo tudi agilno učiteljstvo ter glavno — mladina, ki se je zelo potrudila in podala težke vloge kar najzadovoljeje. Starši in občinstvo so vse predstave v lepem številu napolnili in zopet enkrat odšli domov z vtisi, da tudi deca lahko zna igrati lepo kot odrasli. Čestitamo vsem k uspehu in prihodnosti se kaj! — cit.

— **Taborenje.** Najcenejše in najlepše počitnice imate v gozdovniškem taborniku, ki bo letos na Gorenškem. Dnevna preskrba stane 19 Din. Taborenje traja od 8. VII. do 10. VIII. Ker je v taborniku prostora za 10 do 15 ljudi, vas pozivamo, če si želite res lepih počitnic, da se do 5. VII. prijavite pri Pavu Seguli, Ptuj. Nove hiše ob Gučalini, ki vam da vse potrebne informacije. — Za rodov svet tajnica.

— **Petletni samomorilni kandidat.** Pretekli petek je našel nekaj seljak iz Bele Cerkev v ribniku, za mestom stotečega do vratu v vodi nekega dečka, ki je bridko plaval. Siromak se je ves tresel, kajti stal je že delj časa sredi vode. Seljak je dečka potegnil iz vode in ga izročil policiji. Ta je ugotovila, da gre za šletnega Jovana Mavasa, sina nekega revnega dnarja. Ko so dečka vprašali, kaj je tskal v vodi, je dejal, da se je hotel utopiti, ker ga je oče tepel in zapodil s doma. Policija je otroka odhala v sirotišnico.

— **Obsojen na dosmrtno ičo.** Pretekli točen se je pred sodiščem v Veliki Kikindi zagovarjal zločinec Jeto Romakov, ki je v zadnjih letih izvršil sesito zločinov. Tako je med vožnjo na progi Kikinda—Mokrin s ponarejenim ključem odprl kupe II. razreda in ukradel neki dami 300 Din vreden plašč. Lani v novembru je na dvorišču električne centrale v Kikindi neki dami iztrgal ročno torbico s 1000 Din. Mesec dni kasneje je na cesti napadel neko ženo in ji skušal odvzeti denarnico. Ker se je branila jo je udaril po glavi in s plenom pobegnil. Dne 21. decembra je vlomil v stanovanje Stefana Zvornika v Veliki Kikindi. Ko je čevljarjeva žena stopila iz sobe, jo je udaril s težko okovano palico tako močno po glavi, da je obeležala mrtva. Pri razpravi je bil obtoženec apatičen. Značilno je, da sta celo obtoženčeva mati in žena nastopili proti njemu. Mati je izjavila, da ga ne smatra več za svojega sina. Romakov je bil obsojen na dosmrtno ičo.

— **Nevarna pustolovec pod ključem.** Te dni so oblasti v Zaječaru ugotovile, da je poveljnik mestne straže Stanko Krmanovič velik pustolovec in slepar in da ga zasledujejo že razne oblasti. Mož je očitno zaslužil nevarnost, kajti v zadnjem hipu je odnesel pete. Krmanovič je bil rojen pustolovec. Ko se je nahajala srbska vojska v Bizerti, je absolviral podoficirsko šolo, odkoder so ga kot četovodjo poslali na solunsko fronto. Po prevratu se je pojavil s celo vrsto odklopanj v Beogradu. Prosil je za aktiviranje in bil je dodeljen delavskemu bataljonu v Nišu. — Poročil se je s hčerko bogatega seljaka. Živel je precej razkošno in kmalu je vse prileženo premoženje pognal. Da bi mogel nadaljevati razkošno življenje, je ponarejal listine. Slepariji so prišli na sled in bil je obsojen. Ko je kazen prestal, je znova ponarejal listine in dosegel sprejem v tehnično letalsko šolo v Petrovaradinu. Tudi tu je sleparil in bil je premečen k pirotehnični četi v Kragujevac, kjer so pa ugotovili, da so njegove listine ponarejene. Zato je s demobiliziral. Kmalu se je pojavil v Zaječaru, kjer mu je s pomočjo ponarejenih dokumentov uspelo priboriti si mesto policijskega natačnika. Oblasti so za lopovom izdale tiraličo.

— **Smrtna oša.** Danes je preminula so-proga starejša sodišča v Litiji ga. Zinka Zigon, roj. Gigoj. Pogreb bo jutri ob 16. izpred mrtvašnice veže splošne bolnice v Ljubljani. Blag ji je pomini! Teško prizadeti rodbini naše iskro sožalje!

— **Dan bobenkovec** na Jesenicah je pri-neseel C. M. družbi lepo vsoto Din 1021,40. Iskrena hvala podružnici in vsem darovalcem! 366/n

— **Pri prihajanju,** hripi, vnetju v vratu, oteklih mandjih, živčnih bolečinah, trganju v udih stori dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznitve črevesa s tem, da popijete pol čaše narvne »Franz Josef-ovec« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odklikuje »Franz Josef-ovac« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah. 1/L

— **Schlaussen - ure.** F. Čuden, Prešernova I. 57-L

Valed ogromnega navala občinstva za veseлим

„Fantom Pariške opere“
se predvaja ieti
se danes zadnjikrat!
Ljudske cene 2, 4, 6 Din.

KINO IDEAL

Iz Ljubljane

— **Iz avstrijski generalni konzul dr. Pleinert** je zastopil večtedenski dopust. Za časa njegove odsotnosti ga zastopa viš. revident G. Strasser.

— **Iz smrti Lojzike Pohorčeve** pojasnjena. V petek smo poročali o zagonetni smrti žene finančnega preglednika Josipa Pohorca v Florjanski ulici, ki so jo našli pred stanovanjem na dvorišču mrtvo. Policija je artilerija mrtvega moža, ker je padel nanj sum, da je v zvezi z nenadno ženinom smrtjo. G. Josip Pohorec je znan kot vester, marljiv in miren mož. Zato je bilo takoj splošno zelo dvomljivo, da je v kakršnikoli zvezi z ženinom smrtjo. To je pokazala tudi obdukcija trupla. Zdravnika sta ugotovila, da je Pohorčeva podlegla posledicam alkohola. Zato so njeneza moža takoj izpustili.

— **Iz SK Ilirija** razpisuje nazadno tekmovanje za fotografije kopaljšča SK Ilirije. Za najboljšo fotografijo so določene nagrade v zneskih Din 300.—, 200.— in 100.—. Nenagradene, toda ustrežajoče slike se bodo odkupile po običajnih cenah, ostale pa vrnil. Slike naj se oddajo zapечатeno pri blagajniku kopaljšča do 10. julija 1929.

Nebo v juliju

— **Solnce** se vrača polagoma proti nebesnemu ekvatorju. Danes opoldne je bilo 29° 18' nad njim, 31. julija bo pa samo še 19° 20'. Zato se tudi dan počasi krči. Začetkom julija vzhaja solnce ob 3.52 in zahaja ob 20.03. Dan traja 16 ur 11 minut. Koncem julija vzhaja solnce ob 4.24 in zahaja ob 19.36. Dan traja 15 ur 12 minut. V juliju se skrči dan za 1 uro ali povprečno za 2 minuti dnevno. V prvi polovici julija je solnce v znamenju Raka in preide 28. julija v znamenje Leva.

— **Luna** se začetkom julija dviga nad ekvator in doseže najvišjo lego nad njim 6. julija. Potem se vrača proti ekvatorju, ga prekorneži 12. julija in doseže najnižjo lego pod njim 20. julija. Na povratku prekorači ekvator znova 27. julija. Lunine faze bodo: mlaj 6. julija ob 21.47, prvi krajec 13. julija ob 17.6, polna luna 21. julija ob 20.21 in zadnji krajec 29. julija ob 13.59. 12. julija, torej okrog prvega kraja, bo luna zelo blizu stalnice Gamma v sovezdju Device. Ta nebesni pojav se bo videl tudi s prostim očesom, če bo jasno.

— **Planeti:** Merkur bo sredi julija na jutranjem nebu in njegova lega bo ugodna za opazovanje.

— **Venera** se vidi na jutranjem nebu. Ker se vedno bolj oddaljuje od zemlje, se z manjšim daljnogledom ne vidi. Z večjim daljnogledom se vidi v obliki lune kmalu po prvem kraju.

— **Mars** je zdaj blizu solca in zato se ne vidi.

— **Jupiter** je v sovezdju Bika in vzhaja po polnoči. 14. julija bo v konjunkciji z Venero.

— **Saturn** je sicer nizko nad obzorjem, vendar se pa še dobro vidi. Vzhaja okrog 17 in zahaja po polnoči. Z manjšim daljnogledom vidimo tudi njegov prstan in najsvetlejšega spremljevalca Titana.

— **Uran** je v sovezdju Rib in ne nudi v splošnem za opazovanje nič zanimivega.

— **Neptun** je v sovezdju Leva in ker je blizu solca, se ne vidi.

— **Meteorji:** Koncem julija stopi v akcijo malo pomembni roj meteorjev z radiantom v sovezdju Puščice.

— **Leg** zvezdnega firmanta začetkom julija ob 23. aredi julija ob 22 in koncem julija ob 21: Na severovzhodu vzhajata Perseus in Andromeda, na vzhodu stoji Pegaz, na jugovzhodu vzhajata Vodnar in Kozorog, nad njima so Delfin, Orel in Labod, na jugu tik nad obzorjem je Strelec, nad njim Gad v Zenitu Lira, na jugozapadu sta Bik in Tehnica, na zapadu tik nad obzorjem je Devica dalje proti severu Lev, na severozapadu se tik obzorja Velika Medvedica kaže na severu tik nad obzorjem je pa najsvetlejša stalnica v sovezdju Kočijaža Capela.

— **V gledališču.**

— **Dramatič** je prisotnoval skušnji svoje drame. Pred začetkom je režiser opazil, da neka figurantka še ni prišla. Razburil se je in zamical: Vrčem jo ven, takoj jo vrčem ven!

— **Nikar** je ne vrzite ven, — ga je miril dramatik.

— **Saj** niti lepa ni, — je godrnjal režiser.

— **Baš** zato je ne smete vroči na cesto.

Eden, ki je razočaran in išče usodo v sebi. — Ne sodite vseh žensk po enem kopitulu

79
Odkar sem se osamosvojil, poslušam nešteta priložnostna vprašanja kogarkoli: »Zakaj se ne ženiš? Saj ti bi se lahko, ker imaš ... itd.« Odkrito rečeno, sit sem že vsega tega. Čim bolj neumna so vprašanja, tembolj neumne odgovore dajem, obenem s pomilovanja vredno gesto za vsakega vprašalca: »Odpusti jim, kdorkoli, saj ne vedo, kaj hočejo!«

Pa se je zgodilo nekaj, kar mi jamči, da zadeva le ni tako neumne narave, da bi se človek ne smel pomuditi pri njej, četudi v obliki anketnega prispevka. Podajam dogodivščino v kratkih potezah:

Imel sem prijatelja. Čvrstost značaja, skupno izživljanje naju je vezalo drug na drugega. Čutila sva oba veliko notranje zadovoljstvo ob tretiranju globokih življenjskih problemov. Dozevalo se mi je, da se v stvari izživljava na znotraj. Ob razglabljanju najvažnejših življenjskih problemov sva ob gotovem času in okolnostih prestopala tudi krog svoje zavesti, oni krog, ki se komaj čutno preliva v podzavest. In tako sva postajala drug drugemu medija najinih sugestivnih podzavesti. Skrajna, uravnavala sva si najino življenjsko nehanje po teh najinih skrivnostnih silah, nekako nevede, kakor samo ob sebi umevno. Tako je pač smatrati lepo, idealno, karakterno in iskreno prijateljstvo, ker ono uravnava dvoje življenj na znotraj le po skupni dobri dveh podzavesti.

In večkrat sva se tako poglabila tudi v problem živitve ter njenih posledic v zlo in dobro.

Nekoč pa sva si, po reševanju takega problema, bila edina v tem, da se nikoli ne ženiva. Zaobjubila sva večno de-viš ... ne, samstvo.

Važen sklep! Vendar — baziral je na čisti podlagi. Imel je tedaj dvojno podlago, dvojno čvrstost, kar je sugestivno izzvenelo v en sam trden sklep.

Ta sklep je izviral nekako iz skupne duševne dobrine, čvrsteza ingeniozneza ter vsesplosnega intelekta, energije, naravnih, lepih karaternih svojstev, paralelnega skupnega izživljanja, idealnega in iskreneza prijateljstva, absolutnega dedno neobremenjenega zdravlja, miru, zadovoljstva itd. Vse razmotirvano na realni bazi in brez primesi toliko opevanih ljubezenskih nagibov. Suptilno razglablano v plus in minus ...

Vem, da bi bilo važno ravno na tem mestu obrazložiti poraz minusa nad plusom v korist tako dalekosežnega sklepa, toda če bi ga hotel tako, kot sva ga razglabljala pred zaključkom midva, bi nastala cela literatura, vendar, dokaj malo slična oni anketnih prispevkov.

Bile so pač lepe ure, katere sva preživela v tem in sledil jim je nujen, a nalogočnejši sklep.

Imel sem prijatelja in strmito — moj prijatelj se je oženil ... Pred kratkim se je Naskrivaj — bogato in udobno ...

Pred dnevi sem ga srečal še vsega zarečega od mlade zakonske sreče. Čestital sem mu sveda, kakor se spodobi. Ni mi pa dalo miru, da ga ne pobaram: »Kaj pa one — najin sklep?«

Pa se mu je hipoma zresnilo lice, potegnil me je vstran, v teman kotiček (tamkaj se kramlja kakor v sanjah) in mi dejal: »Tako mi vere, bratec, nisem mogel drugače. Sklep v meni se je porušil ob protiteženosti.« — In nadaljeval je: »Več, imamo dve vrsti žensk. Ena — bogate, druga — siromašne. Ti dve vrsti pa se delo zopet vsaka zase v dve kategorije. Ena — onia dobrega značaja in druga — onih slabega značaja v splošnem. Tako imamo pravzaprav štiri vrste. Znano ti je, da sem že od nekaj smatral zakon le za zadevo duše, preko srca, katero daje impuls le fizičnemu nastrojenju dveh različnih spolov, vsekakor tudi v zakonu, največ in najpopolnejše pa izven zakonske meje; naravno v minus sklepanju zakonske zveze. Pa sem imel srečo, da mi je življenje nenadno in nepričakovano prineslo na pot »najin plus«, katerega je nagradilo tudi z bogastvom. In zrušilo se je nekaj v meni, kar bi se ne. Če bi mi prišla na pot katerakoli zastopnica ostalih treh kategorij! Da, resnično, tako je dejal in še marajkaj je »izsanjal«, dosledno pa je odklanjal vsako drugo možnost, tudi ono, »njeneza« značaja brez denarja ... Končno je še pripomnil, da mu je sedaj ova več od vseh drugih, tudi več kot jaz, da se izživljava, kot midva nekoč, da je lepo in da mora k njej. Še na svidenje ni utegnil reči, kar jej je ...

Verjamem ti, prijatelj! Oprosti mi, saj te izdajam sporazumno. Tudi ona naj mi oprostí, če sem ji ga odtegnil prvič, a predvidoma poslednjič od polovice medene noči. Pa nič ljubosumja, saj sva oba dedno neobremenjena. Denar — karakter! Karakter — denar! Udobnost — »najin plus« ... H! ... Kako težko je, če je človek prepričan o čem drugem, pa mora verjeti ker je resnica ...

Utegnil bi imeti prav, prijatelj moj, nekdanji! In jaz?! Zakaj se ne ženim? Oprosti mi »Kdorkoli« saj ne vem, kaj hočem ... V meni je še vedno oni mistični sklep ...

Vendar: — Uravnal si bom svoj horoskop sam, kakor bodo ukazale sproščene konstelacije — moje podzavesti.

80
Bilo je odgovorov polnih idealizma, sanj, realnih a tudi do skrajnosti blaziranih.

Lepo število moških grmi proti pudru in šminki, kakor da je to glavna zapreka dobremu zakonu. Znano je, da se Hrvatice mnogo bolj šminkuje, da pa bi bile zato slabše žene, ne drži. Je to tako kozmetično sredstvo, kakor vsako drugo, ki mi sicer ne ugaja in katero zavračam kot nepotrebno.

Toda kakšna mišljenja danes vladajo pri enem delu moških?! Ni tako redka fraza »Ženo si moraš zgostiti!« Bože, bože! Koliko pedagoškega daru čutiš v sebi! Ali si res tako naiven, pa misliš, da boš nevgzogeno žensko glavo zares vzgojil, ali pa res vzgojeno prepratil po svojem kopitulu? Ali misliš pod vzgolo desuro, morda celo s pasjim bičem? So to še čisto azijski nazori!

Marsikateri »veliki duhe«, katerega žena žal v svoji inferiornosti »ne razume«, le našel globoko razumevanje pri natakarciji in je še danes išče in najde pri — ulični. Tak možki v očeh mnogih žensk niti ne najde obsodbe, ker je množestvo moža njegova karakteristika in njegov privilegij.

Današnji zakoni so nesrečni, pravite? Res je! A zakaj? Po 2 do 7 let sta včasih zakonska kandidata vodila intimno poznanstvo, predno sta se vzela. Danes živimo v naglem tempu, ni časa! Mesec, dva, poznanstva zadostuje za poroko. Saj če izbižije nesoglasja — evo ločitve.

Imam namen oženiti se, kdaj, še ne vem, toda kadar se bom, vem, da ne bo nesrečno, ker smatram zakon »predvsem kot zvezo dveh sorodnih duh. Drugačnja zveza pa je obsojena le na trajanje dolžine ene sezone, kakor to vidimo v živalskem carstvu. K pravemu zakonu še spada: protovoljno samozatejevanje, enakost brez privilegijev.

Zakaj se še nisem oženil? Mlad sem še a svet je tako velik in lep. Moram se ga nagledati. Ne imete me za fanatičnega zagovornika ženskega spola, ako nisem kritiziral ženskega sveta na promenadi in po kavarnah. Stori! so to že drugi in celo grešili, s tem da so generalizirali.

V. B.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Afera francoskega tiska

Glasilo francoskih rojalistov »Action Francaise« je že pred meseci pričelo senzacionalno vest, da je prejel »Temps« leta 1922 pol milijona frankov od sovjetske vlade, da bi podpiral njeno interese. Zdaj pridobuje omenjeni list še druge dokumente, o katerih pravi, da so oficijelni. Z njimi skuša dokazati v večjem merilu podkupovanje francoskega tiska in poročevalske službe.

Prvi dokument iz leta 1920 se tiče pogodbe, ki sta jo baje sklenila na mirovni konferenci bolgarska delegata Stoflov in Danev z zastopnikom »Tempsa« Roelism kot pooblaščenecem 12 velikih pariških listov in agentur. Med temi listi se imenujejo »Temps«, »Petit Parisien«, »Matin«, »Echo de Paris«, »Petit Journal« ter agenturi »Informations« in »Radio«. Imena ostalih listov, ki so baje pozneje pobolišali, niso navedena. Z dotično pogodbo so se francoski listi baje zavezali eno leto podpirati bolgarske pretenzije na razna ozemlja in na izhod na Egejsko morje. To kampanjo je začelo glasilo rojalistov v zvezi z nameravano ratifikacijo mednarodnih dogovorov, v katerih vidijo rojalisti zasauženje bodočih francoskih pokolenj. List obeta še druga odkritja. »Temps« na obdobjitve še ni reagiral.

August Blanche:

71

Na valovih strasti

Roman

— Norec je, kdor ne zahteva te največje dobrine, — je dejal Felix in se zagaljal v vitko debardeurovo postavo.

— Dobro, prihodnji ples je torej tvoj, — je odgovoril debardeur in podal Felixu roko. Očividno mu je bolj ugajal plesalec, nego mračen pierrot.

— Za vso maškarako? — je vprašal Felix navdušeno.

— Preveč zahtevaš. Toda dovoli mi najprej, da se prepričam, kako plešeš française.

Pierrot in debardeur sta se zasukala po parketu.

Armand je ostal sam in še vedno je bil globoko zamišljen. Tako je stal do konca française.

Potem je kmalu našel svojega bratranca, ki je navdušeno pihal komornici na srce. Oba sta bila demaskirana.

Na francoski maškeraadi tudi ženske ne nosijo dolgo mask.

— Povedati vam moram, da me je vaš bratranec očaral, — je zašepetala Colleta Armandu na uho.

Felixu ni bilo treba omenjati svojega navdušenja. Odsevalo mu je iz oči, z vsega obraza.

Sicer je bil pa res zaviden vreden. Vodil je pod roko ne samo najokusnejši kostum, marveč tudi najlepšega dekleta na maškeraadi.

— Kaj že veste, da je moj bratranec? — je vprašal Armand Colleta.

— Ah, vem še več, — je odgovorila komornica. — Ubogi dečko še nima ljubice, čeprav je že tri dni v Parizu. A to je vaša krivda, Armand.

— Kako to?

— Spremljate ga povsod s strogostjo mentorja, samemu ne dovolite nobenega koraka. Najraje bi izpremenili v starca mladeniča, ki ima vse lastnosti junaka.

— Junaka! Moj bratranec da je junak? — je vprašal Armand smeje.

— Seveda, saj ima že dva dvoboja na vesti, — je odgovorila Colleta.

— Enega s pištolo, drugega pa s sabljo, — je pripomnil Felix razposajeno.

— Toda poglejta one smešne figure, hoho!

— Kje se moraš srečati s svojima nasprotnikoma? — je vprašal Armand bratranca.

— Z obema v Boulognskem gozdu jutri dopoldne, z enim ob devetih, z drugim pa ob desetih, — je odgovoril Felix.

— Mislim, da bo ravno prav in da se bom moral potruditi, da odpravim prvega v eni uri. Toda preden odidem tja, me moraš malo poučiti, kako se vihti sablja in drži pištola. Tudi nekaj nasvetov glede dvoboja mi boš moral dati... Drajstena Colleta, kaj bo zdaj, mazurka ali polka?

— Moj prvi nasvet je, da mi čim prej pokažeš svoja nasprotnika, kajti kot

tvoj sekundant moram z njima urediti vse formalnosti dvoboja, s katerim se po pravici rečeno ne kaže šaliti.

— Sampanja! Najprej sampanja na mizo! — je vzkliknil Felix. — Colleta, ti in jaz, mi trije... sampanja!

— Ah, tamle stoji eden njegovih nasprotnikov, — je dejala Colleta in pokazala na demaskiranega pierrota, stoječega blizu njih. Okrog visoke čepice je imel trobojnico.

— Ta! — je vzkliknil Armand. — Tega poznam. Počakajta trenutek, da se pomenim z njim.

Armand je stopil k pierrotu.

— Monsieur Eugène, — je dejal, — baje ste bili pozvani na dvoboj.

— Da, hvala bogu, — je odgovoril pierrot. — Očividno prihajate, da prevzamete vlogo mojega sekundanta. Če ste zadovoljni...

— Kdaj se hočeta spoprijeti?

— Ob devetih. Doslje mi nebo še ni naklonilo take zabave.

— Toda to pot se morate zabavi odreči, — je dejal Armand.

— Morbleau! Preveč zahtevate od svojega prijatelja, monsieur Armand.

— Vaš nasprotnik je moj bratranec.

— Torej mož pogumnega srca in železnih pesti, če je vaše krvi. Tem bolj, Mislite, da boste s tem pogasili mojo žejo, pa ste jo še bolj razvneli.

— Saj dobro veste, da vas zelo spoštujem, — je nadaljeval Armand.

— Kakor jaz vas, — je odgovoril Eugène.

— Življenje bi dal za vas, če bi bilo treba.

— Tudi jaz. Ne razumem pa...

— Toda kljub vsemu prijateljstvu sem primoran dvobojevati se z vami, monsieur Eugène.

— Z menoj! — je vzkliknil Eugène presenečeno.

— Da, jutri ob osemih zjutraj.

— Toda zakaj? Zakaj?

— Da ne boste mogli ob devetih usmrtiti mojega bratranca.

— Toda to je naravnost blazno...

— Ze mogoče. Nedvomno je pa neobhodno potrebno. Moj bratranec je prispel z menoj iz Lyona, kjer ima roditelje. Obljubil sem jim, da bom pazil na njihovega sina, dokler bo v Parizu. Ne morem ga torej poslati domov kot truplo. Sicer bo pa dvoboj med vama dokaj neenak. Vi ste mojster v vseh vrstah orožja, on pa še nikoli ni potegnil meča iz nožnic.

— Oprostite, toda ne gre mi v glavo, kako more biti to povod za dvoboj med nama.

— Povodov ne manjka. To prepustite meni. Ga že najdem.

— Kako neki?

— S tem, da vas takoj tu razžalim.

— Razžaliti mene? Kako neki, vas vprašam ponovno.

— Primoran bom stopiti vam na nogo ali primazati vam zausnico. Od vas je odvisno, kar vam bolj ugaja.

— Fi doñc, dragi prijatelj! Može, kakor midva, se morajo spoprijeti samo

z mečem ali pištolo, nikakor pa ne s pestmi. Zato mi ne kaže druga, nego odreči se jutrišnji zabavi. Tada, sacredieu, saj me je vaš bratranec sam pozval na dvoboj.

— Lahko je zadovoljen, da je vas samo pozval, ne da bi se seznanil z vašim orožjem.

— V splošnem je pa bil vzrok bedast, — se je tolašil Eugène.

— Zdaj je treba samo še spregovoriti pomirljivo besedo z lepim debardeurom, katerega šalo ste napačno razumeli. Moj bratranec je bil spretnější in na maškeraadi je sijajno zmagal.

Naš junak je odvedel prijatelja k Felixu in debardeuru. Predstavljaju je monsieuru Eugenu, mlademu študentu, ki se je bil že proslavil s svojimi ognjevitimi pesmami, posvečenimi svobodi in republikli.

Kmalu je Felix preklical poziv in povabil svojega protivnika na čašico sampanja namesto na junaški mečlan.

— Kje je pa oni drugi? — je vprašal Felix Coletto.

Komornica se je ozrla po dvorani in njen pogled se je ustavil na orjaški postavi, stojičji sredi dvorane med množico drugih mask.

— Tamle je, — je dejala Colleta. — Ta nesramež! Pomislite, hotel mi je strgati maske in bil bi mi jo, da ni posegel vmes vaš bratranec. Tako sta se sporekla in posledica je bila, da je pozval vsega bratranca na dvoboj.

— Ah tako, on ga je pozval... Ali mislite onega s tigrovo glavo?

— Da. Pa recite, če ni ta maska ostudna.

— Oni z medeninastim rogom v roki?

— Poskusim ukrotiti tega tigra, — je dejal Armand. — Stopite ta čas v restavracijo, takoj pridem za vami.

— Da, da, k sampanju! — je vzkliknil Felix, pripravljen spraviti očetov denar v promet.

Armand je znova zapustil svojo družbo in se približal orjaku, okrog katerega so se vrtele maske in se norčevali iz njega. On se pa ni zmenil za nje.

Orjakov kostum, pogledan od blizu, je kazal zelo malo okusa in harmonije. Bil je preračunan bolj na to, da bi odbijal, nego da bi privlačil.

Glavo je pokrivala nekaka čelada iz tigrove glave, vse razjedene od olizov. Menda je visela nad trgovino kakega krznarja. Ostali del telesa je bil zavit v oguljeno volčjo kožo, ki je imela spodaj našito drugo kožuho, tako da je segala do nog, obutih v klobučevinaste škornje.

Skračka, vsa postava je napravila na Armandu neprijeten vtis in zato se je zgrozil pri misli na svojega bratranca, ki bi se moral spoprijeti s takim nasprotnikom. Prav nič ga ni mikalo nagovoriti tega divjaka. Toda sila kola lomi.

V Franciji se s pozivom na dvoboj ne igrajo. Strahopetnost je pri Francozih greh, ki ga neradi odpuste.

Tudi v Evropi cvete trgovina z dekleti

Izjava šefa berlinske kriminalne policije — Dekleta, ne zaupajte tujcem, ki vas obetajo zlate gradove

Na vprašanje, ali cvete tudi v Evropi trgovina z dekleti, odgovarjajo nerodajni čimtelji navadno negativno. Šef berlinske kriminalne policije Ernst Engelbrecht je pa v pogovoru z novinarji izjavil, da kulturne evropske države v tem pogledu ne prihajajo v poštev, da se pa trgovina z dekleti zelo uspešno razvija v Grčiji in v Turčiji. Nekatere južne evropske države se celo niso hotelo pridružiti mednarodni konvenciji iz leta 1910, s katero so se evropske države zavezale pobijati stamotno trgovino z dekleti. V mnogih srednjeevropskih pristaniščih imajo agenti dobro organizirane ekspoziture, iz katerih pošiljajo evropska dekleta v južnoameriške republike in v orientalske dežele.

Ena pot, po kateri pošiljajo agenti zamorskih barov in javnih hiš evropska dekleta v strašno suženjstvo, vodi preko Genove. V Genovi se zbirajo večinoma židovska dekleta iz Piske, ki se napotijo za srečo deloma na pri-govarjanje brezvestnih agentov, deloma pa na pritisk svojih roditeljev. Sromasni poljski židje naravnost silijo svoje hčerke, da se čimprej osamosvoje in odpotujejo v širni svet s trebuhom za

kruhom. Italijanska policija pazi sicer zelo strogo na trgovce z dekleti, toda pogosto se pripeti, da se žrtve same nočejo vrniti k svojem, ker so trdno prepričane, da jih čaka v tujini sreča.

Poglavje zase je v tem pogledu orient. Javne hiše v Carigradu so polne mladih grških deklet, ki so jih roditelji v bedi ali pa iz pohlepa po denarju v pravem pomenu besede prodali agentom. Te nesrečne žrtve v javnih hišah navadno kmalu telesno in duševno propadejo, kajti lastniki jih brezobzirno izkoriščajo. V visoko kulturnih evropskih državah trgovina z dekleti sicer ne cvete, vendar pa morajo biti mlada dekleta zelo previdna, posebno če se jim nudi dobra služba v tujini. Posebno gledaškim igralkam, pevkam in plesalkam bi nujno priporočali, da se informirajo pr. policiji ali pri strokovni organizaciji, pr. družno sprejemne angažma v tujini. Trgovci z dekleti so zelo premeteni in se radi skrivajo pod firmo zastopnikov raznih kulturnih ustanov, da lahko nemoteno opravljajo svoj gnusni posel. Zato morajo biti dekleta zelo previdna, če nalete na tujca, ki jim obeta v tujini zlate gradove, kajti velika je verjetnost, da gre za trgovca z dekleti.

Strahovita eksplozija

V četrtek zjutraj je nastala v tovarni kavčuga v Bratislavi strahovita eksplozija, ki je zahtevala 11 človeških žrtev. Eksplozija je kotel, napolnjen z gumijem in benzolom. Posledice eksplozije so bile strašne. Po prvih vesteh je občežalo 7 delavk, takoj mrtvih 14 pa težko ranjenih.

V oddelku, kjer je nastala eksplozija, je delalo pod nadzorstvom mojstra 21 delavk. Od ventila, skozi katerega uhaja para, je šinila v kotel iskra in tako je nastala eksplozija. Na kraj nesreče je takoj prispela rešilna postaja s policijo in gasilci. Težko ranjene delavke so prepeljali v bolnico, kjer so jim nudili prvo pomoč. Štiri delavke so kmalu podlegle strašnim opeklinam. Med njimi sta dve deklici v starosti 15 let. Trupla ponesrečenih delavk so bila popolnoma ožgana. Ko je eksplozija kotel, je brizgnil benzol na vse strani in nesrečne delavke so se v hipu izpremenile v žive baklje.

Škoda se ceni v tovarni sami na en milijon Kč, je pa še večja, kajti požar je zajel deloma tudi sosedno tovarno parketov, kjer je povzročil za pol milijona škodo. Katastrofa bi bila še večja, če bi bila tovarna v polnem obratu. Običajno je bilo zaposlenih v tovarni nad 70 delavk. Strahovita nesreča je vzbudila v Bratislavi splošno sočutje z nesrečnimi delavkami.

Promocija kralja Fuada

V četrtek popoldne je bil egiptski kralj Fuad v veliki dvorani Karlove univerze v Pragi promoviran za častnega doktorja filozofije. Svečanosti so se udeležili profesorji in docenti vseh fakultet, zastopniki drugih visokih šol in vlade. Kralj Fuad je prispel na univerzo v spremstvu predsednika Masaryka. Pozdravil ga je rektor prof. Slavik in mu predstavil dekane vseh fakultet. Po oficijelnem sprejemu je odšel kralj s svojim spremstvom v veliko dvorano, kjer se je vršila svečana promocija.

Dekan filozof. fakultete prof. Foustka je kralju sporočil, da je profesorski zbor sklenil podeliti mu častni doktorat v znak priznanja za zasluge na znanstvenem polju. Promotor, znani egiptolog prof. dr. Hrozny, je izročil kralju diplomu. Kralj se je v francoskem jeziku zahvalil za visoko čast in izjavil, da bo tudi v bodoče skrbel za čim tesnejše stike z evropskimi univerzami.

Popoldne je kralj Fuad posetil staromestni magistrat, kjer ga je pozdravil primator dr. Baxa in mu predložil zgodovinsko sliko Prage. Kralj je daroval za praške občinske ubožce 100 tisoč Kč. V soboto zjutraj se je Fuad poslovil od Prage in se odpeljal v Plzen.

KLAVIRJI

Predno kupite klavir, ogledjte si mojo zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodaja najceneje in na najmanjše obroke. Izposojevalnica! WARBINEK. Ljubljana, Gregorčičeva 5, v bližini Glasbene matice.

GRITZNER, ADLER in KAYSER

sivaini stroter kolese se najboljše v materialu. Lepe opreme, ugodni plačilni pogoji. Istotam švicarski pletilni stroji „DUBIED“ edino pri

Josip Petelinc, Ljubljana

Hotel Pension „Primordia“

zakupnik: W. Böhm

Morsko kopališče in klimatsko orevališče. — Pension 60—70 Din

PODGORA - DALMACIJA

Razpis

mizarskih del notranje oprave novega šolskega poslopja v Zg. Šiški.

Načrti in vse potrebne informacije se dobe pri stavbnem vodstvu od 2. julija t. l. dalje v novi šoli v Zg. Šiški.

Pravilno kolkovane ponudbe z vadajem je vlagati do vštetelega 8. julija 1929 v obč. pisarni v Zg. Šiški

Krajevni šolski odbor v Zg. Šiški.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Edina slovenska tedenska revija

ŽIVLJENJE IN SVET

ki daje na leto dve knjigi, vsako po več kot 700 strani ilustrirane-ga štiva najraznovrstnejše vsebine, pričena

6 knjigo

in vabi ob začetku šeste knjige vse one ukaželjne Slovence, ki še niso naročili nam, da pristopijo v krog njegovih tisočertih naročnikov, kajti čim vilija ho naklada, tem boljše in cenelji bo časopis.

Prihodnja številka »Življenja in sveta« bo vsebovala med drugim: *Izvor življenja*. — *Fantastični oblaki prihodnosti*. — *Volčji človek*. — *Za slonom*. — *Pazite na ušesa!* — *Govoreči film*.

Naročnina je mesnatna: Za 40 Din sad 700 strani poučnega in zabavnega štiva s par sto slikami in toplimi umetniškimi prilozami je naravnost uveljavljena. Naročnina se lahko plačuje tudi četrtletno 20 Din in mesečno 8 Din.

Uprava in uredništvo: »Življenja in sveta« Ljubljana, Knafljeva ulica 5

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas 5 Din

Krasno stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje, vodo-vod, elektrika in vse pritlikline, se s 1. avgustom odda v najem. Levčeva ul. 8 pri Rožni dolini. 1406

Veliko gostilno in mesarijo
ledenico, veliko gospodarsko poslopje, pri farni cerkvi, na državni cesti blizu Maribora, okolica 10 vasi, na prometnem in industrijskem okraju, radi visoke starosti posestnika vredno prodam. Pojasnila daje I. Pfeifer st. Hoče pri Mariboru. 1403

Vajenca
pošteneza in krepkega sprejeme pod ugodnimi pogoji parna pekarna Jos. Lavtizar, Kranjska gora. 1402

Stanovanje
2-3 sob, kuhinje s pritliklinami želim in Kranju ali najbližji okolici Kranja. Vzamem tudi celo hišo v najem za takoj ali za avgust. Cenilene ponudbe na M. Osterman, mesar v Kranju, Glavni trg. 1404

L. Mikuš
LJUBLJANA Mesn 19 15

prporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni dom

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, mamica, bderka in sestra, gospa

Zinka Žigon, roj. Cigoj

soproga starešine sodišča v Litiiji

dne 1. julija t. l. po kratkem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 2. julija 1929, ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Litiija-Ljubljana, dne 1. julija 1929.

Alešij Žigon, soprog. Milena, Uroš, čare, Zarka, otroci, in vsi ostali sorodniki.